

pijonir za Velikonemško pa je v Berolinu pod očmi Bismarkovimi ustanovljen „Nemški Schulverein“. To društvo dobiva svoja bogata denarna sredstva iz neznanih zakladov vse Nemške, delovanje svoje pa obrača v prvi vrsti zoper Čehe in Slovence v Avstriji, ker ti so poglavita zapreka Veliko-Nemški do Adrije.

Sedanja vlada prezirala je dolgo časa vso to v veliki meri zoper obstanek naše države osnovano rovanje. Prosto so se povsod obešale nemško-narodne zastave, prosto se je tulila, pesem „Die Wacht am Rhein“ velikonemško, prosto so napivali pri strelskih, telovadskih in pevski shodih nemški bratje na „večjo“ nemško domovino.

In tudi sedaj še mislijo nekateri sicer dobri avstrijski krogi za moč in obstanek naše države delovati s tem, da podperajo ponemčevanje avstrijskih Slovanov. Še le najnovejši čas pričenjajo naši uradni krogi prav oceniti to velikonemško podkopavanje.

Pravda zoper Schönerer-ja, ki je do zadnjega časa z neko suvereniteto smel postopati kot apostol Bismarkov, je prvo znamenje druge sape, prepoved nekaterih „germanskih veselic po vladi so drugo tako znamenje, tretje pa je v beli Ljubljani samo pokazalo, da tudi za Nemški Schulverein velja postava. Deželna c. kr. vlada kranjska razpustila je namreč ljubljansko krajno skupino (Ortsgruppe) nemškega Schulverein-a, ker društvo ni več ustrezalo pogojem in prvotnemu namenu svojemu.

To je korak vladin, ki mnogo pomenja in težko tehta.

To pomenja v prvi vrsti, da se nevarnost za državo na merodajnem mestu spoznava in pa, da oni krogi iz državnih uradov, ki so vse nemško smatrali za sveto in nedotakljivo, zgubljajo tla in da zavest enakopravnosti vseh avstrijskih državljanov v ravno teh krogih dobiva veljavo.

— Vreme. Zadnjih 10 dni bilo je zelo neugodno. Ne le da je toči na ljubljanskem močvirji sledila tudi toča na Gorenjskem in Dolenjskem, temveč tudi povodnji napravile so ta čas veliko škodo. — Z mlajem nadejamo se zopet lepega vremena.

— Kmetijsko potovalno predavanje na Breznici ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo 15. t. m. popoldne po cerkvenem opraviilu.

— Gospoda deželnega glavarja grofa Thurna bolezen je minuli teden žalibog storila korake k slabejemu. Bolnik prejel je že sred minulega tedna zakramente za umirajoče, zdravniki zgubili so vse upanje na boljšanje tako, da se je žalibog prežgodaj bati najhujšega.

— Gospod župnik J. Jerič, bivši urednik „Slovenčev“, obolet je, kakor poroča „Slovenec“ prav nevarno v bolnici usmiljenih bratov v Št. Vidu na Koroškem, kamor se je šel zdraviti pred 14. dnevi.

— Koncert Glasbene Matice minulo nedeljo bil je sijajen in vspeh v vsakem oziru popolen. Produkcije bile so enako častne za vdeležence, kakor za narod naš sploh. Umetnika Fischer in Pogačnik, bila sta slavljena po zasluženji.

— Nova knjiga. „Vrtnarstvo“ s posebnim ozirom na obdelovanje in oskrbovanje šolskih vrtov. Po naročilu c. kr. kmetijskega ministerstva spisal Gustav Pirc imenuje se ravnokar v zalogi c. kr. kmetijske družbe na svitlo prišla, pri Blasniku lično tiskana, 147 strani obsegajoča knjiga z 180 podobami. Z zadostanjem pozdravljamo to lepo delo na polji domačega gospodarskega slovstva, ter knjigo gorko priporočamo vsim prijateljem vrtnarstva. Cena knjigi je: za ude kmetijske družbe 75 kr., za neude 1 gld. Po pošti 10 kr. več.

— Milostivi knezoškof ljubljanski delili bodo zakrament sv. birme v Kranjsko-gorskim in Radoljiškem okraju letos od dne 23. julija do 1. avgusta, namreč na Fužinah, na Dovjem, na Koroški Beli, v Zaspeh, v Gorjah na Koprivniku, v Srednji Vasi, v Lescah, na Breznici in v Begunjah.

Občine okrajnega glavarstva Ljubljanskega bodo tudi slovesno praznovale štiridesetletnico cesarjevo in so v tem oziru storile že celo vrsto sklepov. Jedna točka slaynostnega vsporeda je invalidska ustanova v znesku 1000 gld., ki se bode z Najvišjim dovoljenjem imenovala „Cesar Fran Josipova invalidska ustanova“. Obresti, to je 42 gld., dobil bode dotični invalid na dan obletnice, a nihče več ko jedenkrat.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja — Dunaj je sicer zapuščen, večina političnih oseb podala se je na poletni zrak, cesar in ves njegov dvor je daleč stran od Dunaja in zato se časništvo poprijema manj pomenljivih dogodb, dela iz komarjev slone, samo, da se čitatelji časnikov ne dolgočasijo preveč. Tako so se časnikarji minuli teden poprijeli dveh primeroma malih dogodb: Sv. Cirila in Metoda dan bila je namreč v farni cerkvi X. okraja dunajskega, imenovanega „Favoriten“, ker tam bivajo skoraj izključno Čehi, češka pridiga. Cerkevna oblast je to dovolila, dotični župnik, „Fürst“ po imenu, posredoval je pri prošnji za dovolitev in zato so časniki zagnali hrup o širjenji češčine na nemškem Dunaji in priporočali so različnih sredstev, kako odvrniti to češko „kugo“. Večina teh modrijanov še ne poskuša to tajiti, da bi ne bil X. okraj res češki, toda britko tožijo, da so minuli stari, dobri časi, ko je Dunaj imel še svoje obzidje.

Tudi sedaj si želijo zopet staro zidovje in mestna vrata, pri vratih pa hudo, oestro stražo, katera naj bi ne pustila v mesto nikogar, razun trde nemce.

Druga pomenljiva izrekoma, za postopanje slovenskih politikov, važna dogodba je razsodba državnega sodišča o pritožbi Šmarijski na Štajerskem zoper posilno vpeljavo nemščine v tamošnjo ljudsko šolo, katero obiskujejo zgolj Slovenci. Državno sodišče je namreč spoznalo, da ukaz za naučenje nemškega jezika

na nenemški šoli brez preslednega protesta starišev ne pomenja sile toraj tudi ne žaljenja člena XIX. državnih temeljnih zakonov.

Ta razsodba pomenja na vsak način nenavadno tolmačenje navadnega pomena o narodni enakopravnosti o politični prostosti in o sili, pa to je izrek sodišča, ki ima za ta slučaj gotovo svojo formalno veljavo in Slovencem bode treba ravnanju oblastev nasproti klicati dan za dnevom: Vigilantibus jura! to je: Čujte in branite svoje narodne pravice!

Pa kar je pri tej dogodbi bolj pomenljivo je to, kar povodom te razsodbe piše navadno glasilo naučnega ministra Gautsch-a list „Fremdenblatt“ ki piše, da je to pravdo zgubilo „mračnjaštvo“ in „narodni zelotizem“ in dalje pravi, da ta izid proti nemškem jeziku pričete borbe ne zasluži samo pozornosti temveč da se rabi za podlago daljih korakov, in dalje imenuje še nemščino jezik, spoznanja, jezik uprave in jezik vojne. Mi sicer ne vemo, kakošne zveze ima sedaj Gautsch z imenovanem listom, tega pa smo prepričani, da Gautschu iz srca govori, ako s še tako pretiranimi frazami trobi, da je le v nemščini spoznanje in omika itd. Francozi, Angleži, Lahji in pa vsi Slovani se ve da take modrosti ne bodo nikdar pripoznali.

Nemška. — Jutri potuje nemški cesar na Rusko, obiskat svojega mogočnega sosedu cara. Samo po sebi umevno je, da ima potovanje to veliko politično važnost, da je tako, kaže tudi spremstvo cesarjevo, med katerim je mladi grof Bismark Herbert in še nekaj uradnikov iz ministerstva unajnih zadev. Politični krogi sploh sodijo, da s tem potovanjem stopi

bolgarsko, kot sedaj edino pereče vprašanje — v novo dobo z nado na poravnavo.

Srbska. — Kralj Milan pouzročil je, da se je izrekla ločitev zakona njegovega s kraljico Natalijo, poglavitno zaradi tega, ker kraljica nasprotuje njegovi Ruski malo prijazni politika. Kralj zahteval je, da se kraljevič vrne na Srbsko. Pa poslanci kraljevi vrnili so se brez vspeha z Wiesbadena, kjer sedaj biva kraljica s kraljevičem.

Kraljica odbila pa je tudi novejšo ponudbo kraljevo, da se sme vrniti v Srbsko samo s privoljenjem kraljevem.

Žitna cena

v Ljubljani 23. junija 1888.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 95 kr. — banaške 7 gold. 32 kr. — turšice 5 gold. 70 kr. — soršice 5 gold. 75 kr. — rži 5 gold. 30 kr. — ječmena 3 gold. 10 kr. — ovsa 4 gold. — kr. — ajde 5 gold. 60 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 05 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 25. junija.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 44 kr.

Vabilo na naročbo „Novic“.

Ravno so nastopile „Novice“ drugo polletje svojega 46. tečaja zato se obračamo zopet do vsih onih naših naročnikov, ki so bili naročeni do dne 1. julija, s prošnjo, da naročilo kar pred ponovijo. Posebnih pa se obračamo do vsih onih rodoljubov, duhovnikov, učiteljev, županov, občinskih svetovalcev, katerim preobilna opravila ne dopuščajo, vsak dan po nekoliko ur prečitavati časnike, da vstopijo v vrsto naročnikov „Novic“, ker v „Novicah“ najdejo vse pomenljive politične novice z mnogim pudučnim in kratkočasnim berilom, ter pri berilu tega lista zamudijo le par ur na teden. „Novice“ stanejo:

po pošti prejemane za celo leto 4 gld. — kr., za pol leta 2 gld. 10 kr., za četrt leta 1 gld. 10 kr. v tiskarni „ „ „ „ 3 „ 40 „ za „ „ 1 „ 70 „ za „ „ — „ 90 „

Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo „Novice“ na leto za en gold. ceneje, ako ne prejema „Kmetovalca“.

Za prinašanje na dom v Ljubljani po 40 kr. na leto več.

Naročnina naj se po najcenejši poti poštnih nakaznic pošilja pod naslovom Blasnikove tiskarne v Ljubljani.

Vredništvo in opravništvo „Novic“.